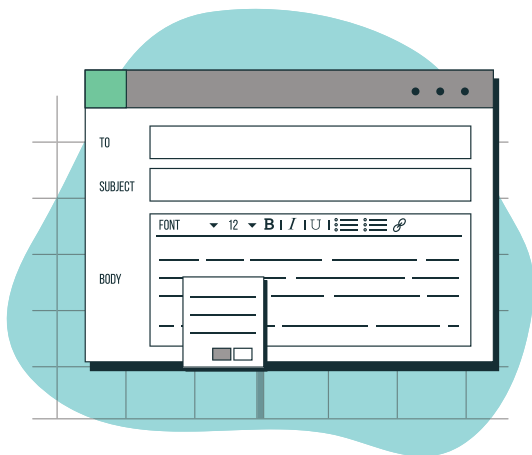

1. Ինչպե՞ս կարելի է տեքստ ներմուծել համակարգիչ:
2. Արդյոք հնարավո՞ր է փոփոխել տառատեսակը և տառաչափը:

Տեքստային խմբագրիչ, տեքստային փաստաթուղթ, տառատեսակ, տառաչափ, կետաչափ, տեքստի մուտքագրում, խմբագրում, ձևավորում, տպում, աշխատանքային տիրույթ, կուրսոր, կուրսորի դեկավարման ստեղծներ, տեքստային նիշ, դյույմ:

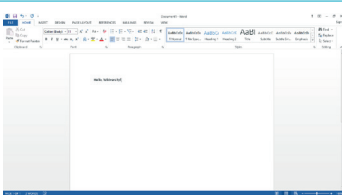
Չնայած տեքստային փաստաթղթերի ստեղծման և խմբագրման համար նախատեսված ծրագրերի բազմազանությունը՝ բոլոր տեքստային խմբագրիչները կառուցված են ընդհանուր սկզբունքների և հասկացությունների հիման վրա:

Դիտարկենք տարբեր տեքստային խմբագրիչների պատուհաններ:

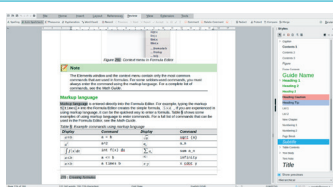
Անկախ այն բանից, թե որ միջավայրում է ստեղծվում փաստաթուղթը, նրա արտաքին տեսքը պետք է նպաստի տեղեկատվությունն արագ և հեշտությամբ հասկանալուն: Այդ իսկ պատճառով տեքստային խմբագրիչի միջավայրում աշխատանքը կարելի է բաժանել մի քանի փուլերի՝

1. տեքստի մուտքագրում,
2. խմբագրում,
3. ձևավորում,
4. տպում:

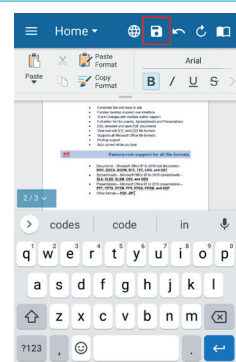
Microsoft Word-ի պատուհանը
(Windows օպերացիոն համակարգ)

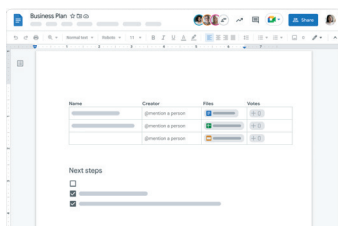
LibreOffice ծրագրի պատուհանը (Linux օպերացիոն համակարգ)

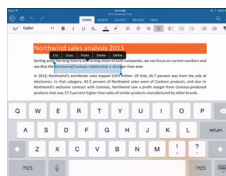
OfficeSuite (Android)

Google Docs առցանց
հավելվածը

(iPad)

Տեքստային խմբագրիչի պատուհանի այն տիրույթը, որտեղ հնարավոր է տեքստ ներմուծել կամ խմբագրել, անվանում են *աշխատանքային տիրույթ*:

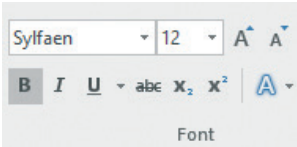
Ներմուծվող տեքստի տեղը ցուցում է ուղղահայաց թարթող | ազդանշանը՝ կուրսորը: Մուտքագրված տեքստը համընթաց երևում է աշխատանքային տիրույթում: Կուրսորը կարելի է տեղաշարժել կուրսորի ղեկավարման ստեղծների միջոցով, որոնք ներկայացված են ստորև բերված աղյուսակում:

←, →	Տեղափոխել կուրսորը մեկ նիշ դեպի ձախ կամ աջ՝ ըստ սլաքի ուղղության
↑, ↓	Տեղափոխել կուրսորը մեկ տող ներքև կամ վերև՝ ըստ սլաքի ուղղության
Home, End	Կուրսորը տեղափոխել տողի սկիզբ կամ վերջ
Page Up, Page Down	Տեղափոխել կուրսորը նախորդ կամ հաջորդ էջ
Ctrl+Home, Ctrl+End	Կուրսորը տեղափոխել տեքստի սկիզբ կամ վերջ

Յուրաքանչյուր տառ, թիվ, կետադրական նշան առանձին տեքստային նիշ է:

Տեքստային խմբագրիչում կարելի է ընտրել տառատեսակի *ձևը, ոճը, գույնը*, այսինքն՝ սահմանել տեքստի ձևաչափը:

Հաճախ հարկ է լինում փաստաթուղթը ձևավորելիս շեշտել կամ տարբերակել բառերը: Ուստի՝ հարկավոր է ընտրել Font խմբի **թավ՝ B**, *շեղ՝ I*, ընդգծված՝ U, ~~մատնանշված՝ abc~~ տարբերակներից որևէ մեկը կամ բոլորը միասին: Երբեմն տեքստում օգտագործվում են նաև ցուցիչ՝ *X²* և դասիչ՝ *X₂*:

Տառատեսակի չափը որոշվում է կետաչափերով:

Այն թիվ է, որը ցույց է տալիս տառի բարձրությունը: Մեկ կետաչափը հավասար է 0,376 մմ, ուստի 12 կետաչափ տառատեսակը կլինի 12X0.376=4.512մմ: Տառատեսակի

չափը փոփոխելու համար հարկավոր է տառաչափի բացված ընտրացանկից ընտրել անհրաժեշտը: Եթե ընտրացանկից բացակայում է նախընտրելի չափը, ապա կարելի է տառաչափի դաշտում մուտքագրել անհրաժեշտ թիվը և սեղմել **Enter** ստեղնը:

Տեքստի գույնը փոփոխելու համար հարկավոր է նշել տեքստը և տառատեսակի գույնի բացվող ընտրացանկից ընտրել գույնը: Առաջարկվող ցանկից այլ գույն ընտրելու համար հարկավոր է սեղմել **More Colors...** հրամանը:

Հարցեր և առաջադրանքներ

1. Ի՞նչ հնարավորություններ է ընձեռում տեքստային խմբագրիչը:
2. Ինչպե՞ս կարելի է փոփոխել մուտքագրված տեքստի գույնը:
3. Ինչպե՞ս կարելի է փոփոխել մուտքագրված տեքստի չափը:
4. Ինչպե՞ս կարելի է փոփոխել մուտքագրված տեքստի ձևը:
5. Ինչ՞ն է ցուցում մուտքագրվող տեքստի տեղը:
6. Ինչ՞ի է հավասար 1 կետաչափը:

Առաջադրանք 1

Որոշել՝ տեքստի ինչպիսի ոճ (թավ, շեղ, ընդգծված, մատնանշված) է կիրառված:

հհ	Տեքստային տեղեկույթ	Գրել ոճի տեսակը
1	Ասա ով է ընկերդ, ասեմ ով ես դու:	
2	<u>Ամառվա փուշը, ձմեռվա նուշը:</u>	
3	<u>Աշխատանքը սև է, հացը՝ սպիտակ:</u>	
4	Աշխարհի շինողն ու քանդողը լեզուն է:	
5	Կրագ եմ քայլում, ասում են՝ ծուռ է, կա- մաց եմ քայլում, ասում են՝ կույր է:	
6	<u>Այծն այծի համար լավ է, քան մի հոտ ոչխարը:</u>	

7	Գիրքը մարդու ընկերն է:	
8	Ամառվա անձրևին, ձմեռվա արեգակին մի՛ հավատա:	
9	Գեղ կանգնի, գերան կկոտրի:	
10	Ես աղա, դու աղա, մեր աղունը ո՞վ աղա:	

Առաջադրանք 2

Նշել գործիքի հայերեն անունը:

B	
I	
U	
X²	
abc	
X₂	

Ստուգի՛ր գիտելիքներդ

1. Քանի՞ մմ բարձրություն ունի 16 կետաչափ ունեցող տառը:
ա. 4,036
բ. 5,47
գ. 6,016
դ. 1,744
ե. 0,376
2. Ինչպե՞ս են տեքստում բառերը տարանջատվում միմյանցից:
ա. Բացատանիշով
բ. Ստորակետով
գ. Գծիկով
դ. Կետով
ե. Սեղմելով Enter ստեղնը
3. Ի՞նչ ենք հասկանում՝ տեքստի ձևավորում ասելով.
ա. տեքստի ներկայացման ձևի փոփոխություն,
բ. տեքստի բովանդակության փոփոխություն,
գ. նկարների տեղադրում տեքստում: